

## Projekt alkohol- och drogförebyggande insatser bland studenter

Ansökan om projektmedel till förebyggande insatser för ohälsa och minskat alkohol- och drogberoende bland studenter, ett samarbete mellan Vuxenenheten vid Östermalms stadsdelsförvaltning och Studenthälsan vid Stockholms universitet för boende i stadsdelen.

### Bakgrund till ansökan

Aktuell forskning (Sandra Bullock, SoRAD 2004; Eriksson/Olsson SoRAD 2004; Lars Sundbom Uppsala 2003) visar att 33 % av studenterna uppgivit så kallad "binge drinking" dvs att de druckit minst motsvarande en flaska vin vid ett och samma tillfälle, två gånger i månaden eller mer. 43 % av alkoholkonsumenterna uppgav att de upplevt skador eller problem relaterade till alkoholkonsumtion senaste året. Studenter och icke studerande unga vuxna dricker numer lika mycket. Däremot dricker kvinnliga studenter något mer än andra kvinnor.

Inom Östermalms stadsdelsområde är andelen unga i åldern 19-24 år som bor i stadsdelen något högre jämfört med hela staden. I universitetsområdet är andelen unga 25 % högre jämfört med övriga staden. I stadsdelen finns flera högskolor och många studentbostäder. Festivaler genomförs och det finns en omfattande pub-verksamhet med utskänkningstillstånd inom kårerna. I stadsdelen finns även ett stort antal restauranger.

Studenthälsovård har bedrivits i Stockholm sedan 1934. Inriktningen har varierat med behoven över tiden. Ansvaret för studenthälsovården överfördes 1992 från studenternas organisationer till respektive högskoleenhet. Sedan 2004 drivs Studenthälsan med Stockholms universitet som huvudman. Andra högskolor i Stockholm kan teckna avtal om vårdservice, detta gäller även skolor som inte har högskolestatus. Till Studenthälsan är 50 000 studenter knutna. Flest studenter har Stockholms universitet, 35 000. De skolor som slutit avtal med Stockholms universitet om studenthälsovård är Beckmans Designhögskola, Carl Malmstens Designhögskola, Danshögskolan, Dramatiska institutet, Handelshögskolan, Idrottshögskolan, Konstfack, Kungliga Musikhögskolan, Lärarhögskolan, och Teaterhögskolan. Övriga skolor som slutit avtal med Studenthälsan är Balettakademien, HV-skola (f.d. Handarbetets vänner) och Naprapathögskolan.

Genom att starta detta projekt skulle missbruksvården vid Östermalms stadsdelsförvaltning få möjlighet att utveckla ett samarbete med Stockholms universitet. Universitet har arbetsmiljöansvaret för studenterna, medan stadsdelsförvaltningen ansvarar för de boende. Inom förvaltningens

missbruksvård har en ökning noterats av yngre vuxna som har en utvecklad beroendeproblematik när de väl kommer i kontakt med verksamheten. Ett utvecklat samarbetet kan göra att berörda förvaltningar på ett tidigare stadium kommer i kontakt med dessa studenter.

**Insats som ansökan avser**

Ansökan avser två socialsekreterare/alkohol- och drogterapeuter. Anställningarna omfattar heltid och organiseras inom stadsdelsförvaltningens vuxenenhet med placering på Studenthälsan. Detta för att ha kunskaper och erfarenheter av missbruksarbete samt för att ha tillgång till kanaler till det stöd, hjälp och de insatser som kan erbjudas personer som har ett alkohol- och drogberoende.

Genom en etablerad kontakt med Studenthälsan möjliggörs ett samarbete i preventivt syfte. Med hjälp av socialsekreterarna/alkohol- och drogterapeuterna kan rutiner utarbetas och förhållningssätt skapas inför mötet med de studenter som söker hjälp, så att frågor kan ställas på ett naturligt sätt om deras alkoholvanor samt information ges om vilken hjälp som finns att få.

**Målgrupp**

Studerande vid Stockholms universitet ca 35 000 och andra högskolor som är knutna till Studenthälsan, totalt ca 55 000. I de fall enskilda studenter behöver stöd och hjälp kan förvaltningen erbjuda insatser individuellt eller i grupp för dem som är bosatta inom Östermalms stadsdelsområde. Exakt hur många studenter som bor i Östermalm och tillhör Studenthälsan är oklart. Stiftelsen Studentbostäder hyr ut ca 3 600 rum och lägenheter i stadsdelen. Därutöver tillkommer de studenter som bor i det vanliga bostadsbeståndet, vilket för förvaltningen är ett okänt antal. För de studenter som bor i andra stadsdelar/grannkommuner kommer kontakt förmedlas till rätt förvaltning/kommun.

**Metod och genomförande**

En kartläggning ska genomföras av studentföreningarnas pub-verksamhet, tillstånd m.m. Samverkan ska ske med klubbmästerier och övermarskalkar. Uppslag till alternativa synsätt och metoder ska eftersökas i samband med fester och pub-verksamhet för att kunna implementera en ansvarsfull alkoholhantering

Samverkan ska ske med Stockholms universitet och andra högskolor, stadsdelsförvaltningens preventionssamordnare, ungdomsmottagning och vuxenenhet, landstingets beroendevård och andra stadsdelar/kommuner utifrån var studenten bor. En undersökning ska göras om fler möjligheter finns till samverkan finns med exempelvis Socialtjänstförvaltningens tillståndsenhet, STAD-projektet och PreCens. En inbjudan om att delta i projektet ska även ges till adekvata brukarorganisationer.

Olika aktiviteter ska prövas i syfte att minska binge drinking där risken är stor för allvarliga medicinska konsekvenser, olyckor och självmord.

En undersökning ska genomföras om vilka metoder som fungerar i större grupper. Om exempelvis de gruppaktiviteter som stadsdelens vuxenhet erbjuder för sina klienter med beroendeproblematik kan vara en modell för de studenter som vill och behöver hjälp för sin beroendeproblematik. Om det är något som Studenthälsan skulle kunna utveckla inom sin verksamhet med stöd från Vuxenheten. Viktigt är också att utveckla metoder för tidiga insatser för att förebygga ett senare alkoholberoende.

## **Förväntat resultat**

Det resultat som förväntas är att genom Studenthälsan och studentkårerna på ett tidigt stadium nå de studenter som är i riskzonen eller redan har utvecklat en beroendeproblematik för att kunna erbjuda stöd och insatser.

## **Implementering i ordinarie verksamheten**

Studenthälsan är medveten om den höga alkoholkonsumtion som studenterna har men saknar tillräcklig kunskap för att kunna vidta lämpliga åtgärder eller erbjuda adekvata insatser.

Genom att kartlägga studentföreningarnas pub-verksamhet och deras serveringstillstånd kan de med stöd och hjälp av de två socialsekreterarna/alkohol- och drogterapeuterna, med lång erfarenhet av missbruksvård utveckla sin verksamhet för att bättre kunna möta de behov som de studerande har. Målet är att dessa insatser ska finnas inom Studenthälsan efter projekttidens slut.

## **Tidplan**

Ansökan avser två år, 2006-01-01 t.o.m. 2007-12-31, med start det datum fr.o.m. att medel beviljats. Ansökan sker för ett år i taget.

## **Utvärdering – metod och genomförande**

Behov finns av en nulägesrapport om vad Studenthälsan, studentkårerna och aktuell forskning känner till om studenternas alkoholkonsumtion samt hur studenterna själva ser på sin konsumtion. Detta underlag kan samlas in och göras med hjälp av kårerna och vilken hjälp de behöver/uppfattar att de vill ha. Utifrån detta underlag kommer Studenthälsan i samverkan de två socialsekreterarna/alkohol- och drogterapeuterna att starta och utveckla olika insatser av hjälp och stöd för de studerande. Ett alternativ kan vara gruppaktiviteter enligt den modell som Vuxenheten bedriver. Även andra alternativ till verksamhet kan tas fram.

Övrig dokumentation och utvärdering köps in externt.

**Finansieringsplan**

Ansökan avser två socialsekreterare/alkohol- och drogterapeuter totalt, 1,8 mnkr varav 1 mnkr avser lönekostnader inklusive sociala avgifter samt 0,4 mnkr avser övriga kostnader såsom telefon, lokaler, handledning/utbildning, samt 0,4 mnkr avser dokumentation och utvärdering.

**Uppgift om kontaktperson**

Anna-Lena Christensson, programchef Socialtjänsten, tfn 508 10 317